Handlingsplan

FOLKHÄLSOPROGRAM 2026-2029

Svalövs kommun | 2026-02-23, gäller t.o.m. 2026-12-31

Låter människor växa, har plats för liv, knyter samman, har mod och framåtanda

Nationella folkhälsomål

1. Det tidiga livets villkor
2. Kompetenser, kunskaper och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. Jämlik och hälsofrämjande hälso - och sjukvård

Fokusområden Svalövs kommun

Goda livsvillkor för det tidiga livet
Svalövs kommun vill lägga grunden för en jämlik hälsa i vuxenlivet genom att stötta och stärka en god start i livet för kommunens barn. Viktiga aktörer är till exempel föräldrar och andra viktiga vuxna, mödra- och barnhälsovård, socialtjänsten samt förskolan.

Goda förutsättningar för utbildning som även skapar arbete och ett självständigt liv
Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och hälsa. Olika målgrupper har olika förutsättningar och bör erbjudas behovsanpassat stöd för att kunna skapa sin egen identitet och påverka den egna situationen. I Svalövs kommun är viktiga aktörer till exempel grundskolan, gymnasieskolan, vuxenutbildningen, folkhögskolan, studieförbunden, biblioteken samt det ideella föreningslivet.

Goda levnadsvanor som skapar en jämlik och god hälsa
Rökning, alkohol, dåliga matvanor, fysisk inaktivitet och sömnproblem är välkända riskfaktorer. Även insatser för att främja ett hälsosamt åldrande är en viktig investering, både för samhället och individen. Därför krävs inom detta fokusområde förutom universella insatser även riktade insatser för exempelvis kvinnor, män eller barn. Förutom kommunen alla verksamheter är andra viktiga aktörer Region Skåne och olika lokala aktörer inom civilsamhället.

Uppföljning
Kommunstyrelsen ansvarar årligen för att göra en samanställning av nämndernas och bolagens folkhälsoarbete och rapportera denna till kommunfullmäktige .

TVÄRSEKTORIELL SAMVERKAN FÖR RESULTAT

Aktiviteter och strategisk planering sker vid behov i samverkan mellan kommunens olika sektorer och bolag samt med externa aktörer så som lokala vårdcentralen, polisen, förenings - och näringsliv med flera.

Hållbar och jämlik folkhälsa i Svalövs kommun

Med ett systematiskt och långsiktigt folkhälsoarbete arbetar Svalövs kommun brett med att möta olika behov hos medborgaren på olika preventiva nivåer

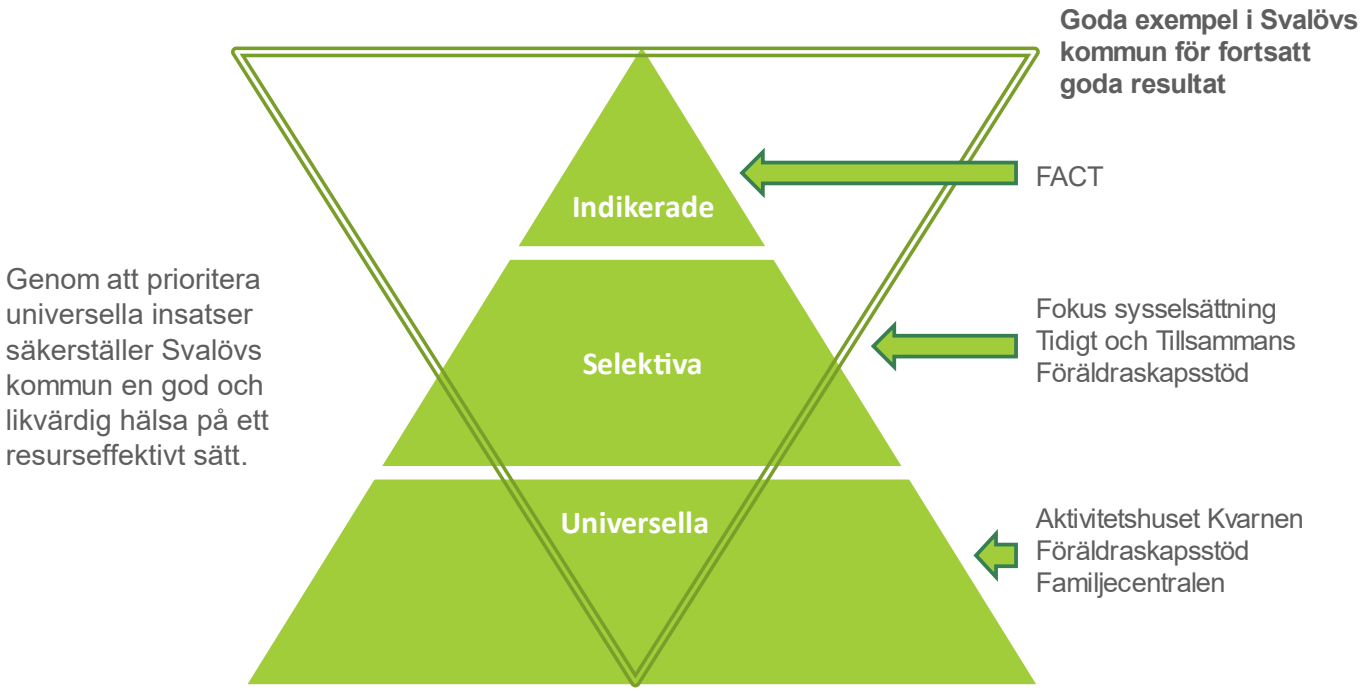

Genom att prioritera universella insatser säkerställer Svalövs kommun en god och likvärdig hälsa på ett resurseffektivt sätt.

Den upp och nervända triangeln i preventionspyramiden visar på kostnader per individ i förhållande till respektive preventionsnivå. Kostnaden per individ är i allmänhet högst för indikerade insatser och minst per individ för universella insatser. På universell nivå så är risk - och skyddsfaktorerna för olika utfall ofta de samma, det vill säga att en tidig insats som syftar till att minska till exempel psykisk ohälsa även påverkar ANDTS och kriminalitet positivt. Det finns stark evidens för att tidiga insatser är viktigt rent samhällsekonomiskt.

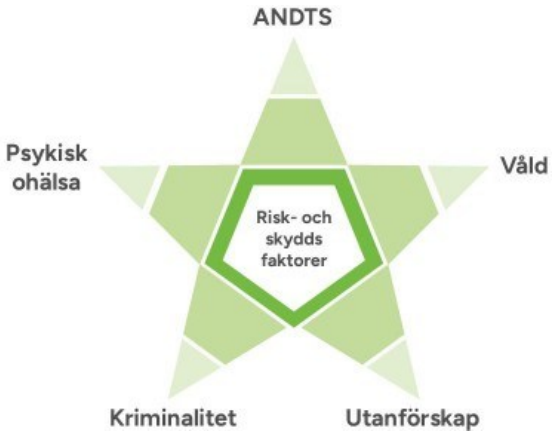

Handlingsplan för kommunen folkhälsoarbete

Folkhälsoprogrammet är ett av Svalövs kommuns övergripande styrdokument som går över sektors och bolagsgränserna. Programmet riktar sig till, och ska vägleda, kommunens nämnder, styrelser och bolag i prioriteringar för att uppnå kommunfullmäktiges övergripande mål utifrån visionen. Folkhälsoprogrammet är ett av flera verktyg för att förverkliga och konkretisera kommunens vision och beskriver hur kommunen planerar att främja en långsiktigt god och jämlik hälsoutveckling för kommunens befolkning. Det övergripande målet för Svalövs kommuns folkhälsoarbete är att uppnå en hållbar och jämlik folkhälsa genom proaktiva, främjande och förebyggande, universella insatser.

Folkhälsoprogrammet för 2026-2029 antogs av kommunfullmäktige 2026-02-23. Det består av tre fokusområden med ett antal delmål knutna till respektive fokusområde. Handlingsplanen syftar till att omsätta folkhälsoprogrammet i praktiken genom ett antal övergripande aktiviteter kopplade till fokusområdena. I de fall flera aktörer benämns som ansvariga innebär det att aktiviteten skall genomföras i samverkan eller parallellt utifrån rådighet och vad som förväntas ge god effekt på utfallet. Respektive nämnd och bolag ansvarar för att ta fram och följa upp relevanta indikatorer för aktiviteterna. Handlingsplanen gäller från 2026 till 2029 och kommer att revideras årligen.

Folkhälsoarbetet rör alla kommunens verksamheter och flera andra styrdokument som tangerar handlingsplanen för folkhälsoprogrammet vilket innebär att samordning krävs.

Övergripande aktiviteter

Omvärldsbevakning av, för handlingsplanen relevanta, folkhälsoområden. Paketera och delge berörda tjänstepersoner och förtroendevalda.
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026-2029

Inhämta, analysera och informera politik och tjänsteorganisation om aktuell folkhälsostatistik.
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026-2029

Rekommendera evidensbaserade modeller och arbetssätt.
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026-2029

Bistå i arbetet att ta fram relevanta indikatorer för måluppföljning inom ramen för handlingsplanen.
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026

Bistå i framtagandet av kommunikationsinsatser inom ramen för handlingsplanens områden
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026-2029

Ta fram en övergripande strategisk kommunikationsplan för kommunens folkhälsoarbete
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026

Årlig uppföljning av handlingsplanen samt revidering vid behov.
Ansvar: Kommunstyrelsen Tid: 2026-2029

Fokusområde 1: Goda livsvillkor för det tidiga livet

Svalövs kommun vill lägga grunden för en jämlik hälsa i vuxenlivet genom att stötta och stärka en god start i livet för kommunens barn. Viktiga aktörer är föräldrar och andra viktiga vuxna, mödra- och barnhälsovård, socialtjänsten samt förskolan.

Delmål 1: Stärka föräldraförmågan.

Delmål 2: Erbjuda förskoleverksamhet i hög och likvärdig kvalitet.

Delmål 3: Erbjuda tidiga, förebyggande insatser.

Aktiviteter utifrån delmålen

Delmål	Aktivitet	Genomförs	Ansvarig
Stärka föräldraförmågan	Arbeta med Växa Tryggt och Barnsäkert i samverkan med Regionen	2026-2029	SN, BIN
	Systematiskt arbeta med att utveckla föräldraskapsstödet i kommunen	2026	BIN, SN
	Erbjuda föräldraskapsstödsutbildningar	2026-2029	BIN, SN
Erbjuda förskole-verksamhet i hög och likvärdig kvalitet	Systematiskt kvalitetsarbete på respektive förskola och på huvudmannanivå	2026-2029	BIN
Erbjuda tidiga, förebyggande insatser	Familjecentralens verksamhet	2026-2029	BIN, SN
	Utveckla öppenvårdens icke behovsprövade insatser utifrån nya socialtjänstlagen	2026	SN
	Vidareutveckla arbetet med Tidigt och Tillsammans	2026-2029	BIN, SN

Fokusområde 2: Goda förutsättningar för utbildning som även skapar arbete och ett självständigt liv

Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och hälsa. Olika målgrupper har olika förutsättningar och bör erbjudas behovsanpassat stöd för att kunna skapa sin egen identitet och påverka den egna situationen. I Svalövs kommun är viktiga aktörer grundskolan, gymnasieskolan, vuxenutbildningen, folkhögskolan, studieförbunden samt det ideella föreningslivet.

Delmål 1: God lärandemiljö i skolan.

Delmål 2: Erbjuda tidiga, förebyggande insatser.

Delmål 3: Öka andelen elever med gymnasiebehörighet.

Delmål 4: Öka andelen elever som tar gymnasieexamen.

Delmål 5: Öka möjligheten för ungas sysselsättning.

Delmål 6: Öka möjligheten för kommunens invånare att ha en meningsfull sysselsättning och självförsörjning.

Aktiviteter utifrån delmålen

Delmål	Aktivitet	Genomförs	Ansvarig
God lärandemiljö i skolan	Löpande systematiskt arbete inom respektive verksamhet för att främja god lärandemiljö	2026-2029	BIN
Erbjuda tidiga, förebyggande insatser	Vidareutveckla arbetet med Tidigt och Tillsammans	2026-2029	BIN, SN
	Utveckla öppenvårdens icke behovsprövade insatser utifrån nya socialtjänstlagen	2026	SN
	Stärka yngre barns läsförmåga	2026-2029	BIN
Öka andelen elever med gymnasiebehörighet.	Skolorna följer systematisk upp resultat och anpassar undervisning och verksamhet för att öka elevernas gymnasiebehörighet	2026-2029	BIN
	Stärka skolbarns läsförmåga	2026-2029	BIN
Öka andelen elever som tar gymnasieexamen	Skolan följer systematisk upp resultat och anpassar undervisning och verksamhet för att öka andel elever som tar gymnasieexamen	2026-2029	BIN
Öka möjligheten för ungas sysselsättning	Vidareutveckla arbetet med KAA	2026-2028	SN
	Inventera sysselsättningsplatser i kommunen	2026-2027	SN
	Erbjuda sommarjobb för unga	2026-2029	SN
	Erbjuda praoplatser för unga	2026-2029	BIN
Öka möjligheten för kommunens invånare att ha en meningsfull sysselsättning och självförsörjning	Insatser inom ramen för Fokus Sysselsättning	2026-2029	SN
	Facilitera dialog mellan arbetsgivare och arbetssökande	2026-2029	SN

Fokusområde 3: Goda levnadsvanor som skapar en jämlik och god hälsa

Rökning, alkohol, dåliga matvanor, fysisk inaktivitet och sömnproblem är välkända riskfaktorer. För att uppnå god hälsa krävs breda insatser för att minska riskfaktorer och öka skyddsfaktorer. Till exempel är proaktiva insatser för att främja ett hälsosamt åldrande är en viktig investering, både för samhället och individen. Inom detta fokusområde krävs förutom universella insatser även selektiva och riktade insatser för exempelvis kvinnor, män eller barn. Förutom kommunen är andra viktiga aktörer Region Skånes verksamheter och olika lokala aktörer inom civilsamhället.

Delmål 1: Förbättra kostvanor.

Delmål 2: Ökad fysisk aktivitet för barn och vuxna.

Delmål 3: Förbättra barn och ungas fritidsvanor och föreningsdeltagande.

Delmål 4: Öka ungas delaktighet och inflytande.

Delmål 5: Vidareutveckla det lokala ANDTS- arbetet.

Delmål 6: Öka psykisk hälsa och minska psykisk ohälsa.

Delmål 7: Minska andelen invånare i Svalövs kommun som har ett lågt socialt deltagande och/eller besväras av ofrivillig ensamhet.

Delmål 8: Öka andelen trygga offentliga platser.

Delmål 9: Främja ett hälsosamt åldrande.

Aktiviteter utifrån delmålen

Delmål	Aktiviteter	Genomförs	Ansvarig
Förbättra kostvanor	Arbete utifrån gällande måltidspolicy	2026-2029	Kommunservice
	Kunskapshöjande insatser till barn	2026-2029	BIN
	Informationsinsatser till vuxna om goda kostvanor för barn och vuxna	2026-2029	BIN, Kommunservice
	Information till äldre om goda kostvanor	2026-2029	SN, Kommunservice
Ökad fysisk aktivitet för barn och unga	Spontanidrott för barn	2026-2027	BIN
	Pulshöjande pass i skolorna	2026-2029	BIN
	Skapa hälsostigar i anslutning till kommunens tätorter	2026-2027	SBN
	I översiktsplaner/detaljplaner skapa möjlighet för ungas fysiska aktivitet	2026-2029	SBN
Förbättra barn och ungas fritidsvanor och föreningsdeltagande	Marknadsföra kommunens kultur- och fritidsutbud	2026-2029	BIN
	Synliggöra kommunens kultur- och fritidsutbud i samtal inom ramen för Tidigt och Tillsammans	2026-2029	BIN, SN
	Utveckla och stärka samverkan med föreningslivet	2026-2027	BIN
	Öka utbud och kvalitet på fritidsaktiviteter för unga 12-20år i kommunen	2026-2029	BIN

Öka ungas delaktighet och inflytande	Kompetensutveckla personal om barnrättslagen	2026-2029	KS
	Kunskapshöjande insatser för skolelever om rättigheter och delaktighet	2026-2029 årligen	BIN
	Kunskapshöjande insatser för unga som möter öppenvården kring deras rättigheter och delaktighet	2026-2029	SN
	Utveckla arbetet med ungas delaktighet och inflytande i kommunen	2026-2029	KS, BIN
	Dialoger riktade mot unga gällande större förändringar av offentlig miljö	2026-2029	SBN
Öka psykisk hälsa och minska psykisk ohälsa	Utbilda samtliga tjänstepersoner om psykisk hälsa och suicidprevention	2026	KS
	Kompetensutveckla nyckelpersoner om suicidprevention	2026-2027	BIN, SN, SBN
	Utbilda föreningslivet om psykisk hälsa och suicidprevention	2026-2029	BIN
	Säkerställa fungerande rutiner för att uppmärksamma suicidrisk, agera vid suicidförsök/suicid samt händelseanalys efter suicid	2026	KS, BIN, SN, SBN
	Genomföra förskole- och skolbaserade program för psykisk hälsa	2026-2029 årligen	BIN
	Gruppverksamhet för barn vars viktiga närstående har psykisk ohälsa	2026-2029	SN
	Uppmärksamma barn som anhöriga	2026-2029	SN
	Öppenverksamhet för individer med psykisk ohälsa och/eller riskbruksproblematik	2026-2029	SN
	Samordnade tidiga insatser för personer med svåra allmänpsykiatriska problem	2026-2029	SN
	Vidareutveckla samverkan med lokal vårdcentral	2026-2029	SN
Minska andelen invånare i Svalövs kommun som har ett lågt socialt deltagande och/eller besväras av ofrivillig ensamhet	Verka för träffpunkter i samtliga tätorter	2026-2029	SBN, BIN
	Arbeta för implementering av hälsosamtal	2026-2027	SN
	Sociala aktiviteter på särskilt boende samt i dagverksamhet	2026-2029	SN
	Genomföra sociala aktiviteter inom ramen för bibliotekens samt Aktivitetshusets verksamhet	2026-2029	BIN
	I översiktsplaner/detaljplaner skapa möjligheter för sociala mötesplatser.	2026-2029	SBN

Vidareutveckla det lokala ANDTS- arbetet	Verka för en tobaks- och nikotinfri arbetstid	2026-2029	KS
	Kompetensutveckla personal om ANDTS-förebyggande arbete	2026	KS
	Informationsinsatser till föräldrar och andra viktiga vuxna	2026-2029 årligen	KS, BIN, SN
	Genomföra skolbaserade program för ANDTS-prevention	2026-2029	BIN
	Säkerställa att det finns fungerande rutiner i skolan för tidig upptäckt av, och insatser vid ANDTS-problematik	2026-2027	BIN
	Verka för att barn ej ska möta tobaksprodukter i skolverksamhet eller i föreningslivet	2026-2029	KS, BIN
	Utveckla samverkan med externa aktörer inom ANDTS-området	2026	KS
	Informationsinsatser till äldre om alkoholproblematik och behandling	2026-2029	SN
Öka andelen trygga offentliga platser	Genomföra trygghetsvandringar	2026-2029	KS, SBN
	Öka förutsättningarna för tillgänglighet och inkludering i den fysiska miljön	2026-2029	SBN
	I översiktsplaner/detaljplaner ha ökat fokus på trygghet	2026-2029	SBN
	Snabb reparation och städ vid felanmälan i offentliga miljöer	2026-2029	SBN, Kommunservice
Främja ett hälsosamt åldrande	Insatser för ökad fysisk aktivitet hos äldre som även gynnar social samvaro	2026-2029	BIN, SN
	Fallförebyggande insatser	2026-2029	SN
	Tillgänglighetsinventering med fokus runt serviceinrättningar	2026-2029	SBN